

Cami ve übideler tamir ediliyor

İstanbulda geniş bulvarlar, caddeler, meydanlar açılırken, camilerimiz de yeni baştan ele alınmıştır. İstanbul, yenileşir ve güzelleşirken birinci plânda tarihî eserlerimiz ve camilerimiz gözönünde tutulmuş ve onların ihyâsına çalışılmıştır. Müslüman milletimizin ibadetgâhlarının tertemiz ve hakikî değerini iktisap eylemesine gayret sarfedilmiş, hiçbir maddî fedakârlıktan kaçınılmamıştır. Vereceğimiz rakamlar bu mevzuda dün ve bugün'ün arasındaki farkı ve mukayeseyi ortaya koyacaktır.

1956-1957 yıllarında İstanbuldaki cami, mescit ve diğer tarihî eserler yeni baştan etüd edilmiş, noksanlıkları tesbit olunmuş ve onarımları için lüzumlu tahsisat ayrılarak faaliyete geçmiştir. Son verilen karar gereğince, Vakıflar Umum Müdürlüğü 35 milyon lira gibi bir parayı yalnız bu kıymetli eserlerin onarılması ve bakımını için ayırmıştır. İşte bu otuz beş milyon lira ile camilerimiz, mescitlerimiz ve diğer tarihî eserlerimiz iftihar edebileceğimiz hale getirilecektir.

Bir taraftan camiler tamir edilirken, beri taraftan Belediye de bu eserlerin meydana çıkarılmaları için bütün gücünü sarfetmekte, etraflarını açmak için milyonlarca lira istimlâk bedeli ödemekte, ibadet mahallerine yollar inşa etmektedir.

İstanbulun yüksekçe bir semtinden baktığınız zaman minarelerde, kubbelerde iskelelerin kurulduğunu ve hummalı bir şekilde çalışıldığını görürsünüz. İlk bakışta göze çarpan bu manzara ile yetinmeyiniz. Mahalle aralarına giriniz, bu mahallelerdeki eserlerin tamir edilmesini görebilirsiniz.

tamiri için bu yıl harcanan para, 1949 da bütün camilerin tamirine ödenen paranın aynıdır.

Bahsettiğimiz bu rakamlar yalnız camiler için sarfedilen miktardır. Camilerin yanındaki müstemilât ve diğer tarihî eserler yukarıdaki yekûna dahil değildir. Camilerin etrafını saran eski köhne gecekondular ve diğer binaların istimlâk bedelleri, camilere çıkan yolların tanzimi yine bu rakamlar içersinde yoktur. Her sene cami ve tarihî eserlerimiz için sarfedilen para yekûnu birhayli kabarıktr.

İstanbulun imariyle yakından alâkadar olan Başvekil Adnan Menderes İstanbulun ve diğer vilâyetlerin sinesinde toplanmış ibadet mahallerinin ve tarihî âbidelerin ihyası için Vakıflara gerekli direktifleri vermiş bulunmaktadır. Memleketin her tarafında yeni camiler yapılırken, tarihî kıymeti büyük eserlerimizin uzun müddet muhafaza edilmesi için sarfedilen gayret milletçe takdirle anılmaktadır.

Camilerin tamirine müvazi olarak, Müzeler Müdürlüğü de tarihî eserlerden bazılarını onarmaktadır. Müzelerin idaresine verilmiş bazı tarihî eserler devamlı bir şekilde plânlı olarak bu hususta ihtisas yapmış mütehassısların nezareti altında harabiyetten kurtarılmaktadır.

Diğer taraftan Vakıflar Umum Müdürlüğü'nün umumî olarak bu işler için sarfettiği miktara göz geçdirecek olursak, son yedi sene içersinde 1000 den fazla âbide ve camiin onarıldığını ve 33,5 milyon lira harcandığını görürüz. 1923 ilâ 1949 seneleri arasında ise bu miktar, 6.790.000 lirayı geçememiştir. Para olarak artış 18 mislidir.

M. Ali YALÇIN

Topkapı Sarayının çini koleksiyonu salonu
La Salle des faïences précieuses au Palais de Topkapı
(İstanbul)

